

Raadsvergadering 6 oktober 2026

Documentnummer: D/26/253815

Zaaknummer: Z/25/154948

Onderwerp:	Regiovisie Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg
Van:	College (portefeuillehouder Impelmans)
Voorstel:	De Raad besluit: De regiovisie Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg vast te stellen.

Inleiding:

In de Regiovisie huiselijk geweld 2019 en verder hebben we als regio Noord- en Midden-Limburg uitgesproken om de dienstverlening op het gebied van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties verder te willen ontwikkelen. Als uitwerking hierop hebben we het huidige regionaal meerjarenplan (2021 en verder) aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling regio Noord- en Midden-Limburg vastgesteld.

Geweld in afhankelijkheidsrelaties, waaronder fysiek, psychisch en seksueel geweld evenals verwaarlozing, is de meest voorkomende vorm van geweld die in Nederland plaatsvindt. Vanwege de ernst, urgentie en impact van deze problematiek - zowel individueel als maatschappelijk - en het intergenerationele karakter (van generatie op generatie), in combinatie met de hardnekkigheid van geweldspatronen, is het van belang dat we samenwerken aan een effectieve aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Deze effectieve aanpak rust op een gezamenlijke visie waar zowel gemeenten als samenwerkingspartners zich aan committeren.

De stand van zaken in onze eigen regio met betrekking tot de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (zie de resultaten van het Verwey-Jonker Instituut en de evaluatie van het lopende programma in hoofdstuk 3 van de Regiovisie Samen voor Veilig), brengen ons ertoe de uitgangspunten en prioriteiten voor de komende jaren aan te scherpen. Dit doen we vanuit de overtuiging dat de basis op orde moet zijn om effectief te kunnen zijn in het stoppen van geweld in afhankelijkheidsrelaties en duurzame veiligheid te realiseren. Als de basis goed op orde is, zijn we in de toekomst ook in staat om hetgeen wat verder op ons afkomt vanuit landelijke ontwikkelingen gefundeerd vorm te geven en tot uitvoering te brengen.

Voor u ligt de Regiovisie Samen voor Veilig. Deze visie beschrijft hoe we in onze regio Noord- en Midden-Limburg werken aan het duurzaam beëindigen van onveiligheid voor kinderen, gezinnen en huishoudens.

Deze Regiovisie is begin 2026 al vastgesteld in 10 Noord- en Midden-Limburgse gemeenten. Gemeente Maasgouw heeft er samen met de gemeenten Echt-Susteren en Roerdalen voor gekozen om de Regiovisie destijds nog niet vast te laten stellen. De reden hiervoor was dat we de Regiovisie en het bijbehorend Programmaplan inclusief begroting onlosmakelijk van elkaar zien.

Inmiddels is het programmaplan uitgewerkt. Hierdoor kan de gemeenteraad zich integraal uitspreken over de regionale koers, terwijl het college het bijbehorende programmaplan heeft kunnen vaststellen. Daarmee ontstaat een samenhangende bestuurlijke afweging van zowel de inhoudelijke ambities als de organisatorische en financiële consequenties.

Programmaplan Samen voor Veilig

Voor de uitvoering van de Regiovisie hebben we het voorliggend regionaal Programmaplan Samen voor Veilig 2027-2031 opgesteld. Dit regionale programmaplan Samen voor Veilig bouwt voort op de lijnen van het huidige regionale meerjarenplan Geweld in Afhankelijkheidsrelaties Noord- en Midden-Limburg (2021) en combineert deze met de inzichten en leidende principes van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. In dit programmaplan staat beschreven op welke manier de gemeente Maasgouw samen met de andere gemeenten uit de regio, wil werken aan het stoppen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn vaak onzichtbaar en moeilijk om te doorbreken. We zetten hiermee in op een aanpak met als doel dat deze inwoners zich meer gezien en gehoord voelen door de betrokken hulpverlening, er meer begrip is van hoe het geweld ontstaat en partijen beter gaan samenwerken.

Beoogd resultaat:

Duurzame veiligheid te creëren voor kinderen en volwassenen die te maken hebben met geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Beslispunten:

1. De regiovisie Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg vast te stellen.

Argumenten:

1.1 De visie dient als gezamenlijke koers op een complex en onderbelicht thema.

Bij de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties hebben veel verschillende partners een zelfstandige rol en taak. Die vullen zij in op basis van uiteenlopende wet- en regelgeving en verschillende financieringsbronnen.

Voor een effectieve aanpak, is verregaande samenwerking vanuit een gedeelde visie en werkwijze nodig (zie argument 2.1). Commitment en mede-eigenaarschap op een gezamenlijke koers is dus hard nodig. De regionale visie Samen voor Veilig vormt daarvoor het fundament

1.2 De uitgangspunten van de visie bieden een solide basis voor een effectieve aanpak.

De visie staat voor het doorbreken van verkokering en van het estafettemodel - de wijze waarop een melding steeds aan een volgende instantie wordt overgedragen, waarbij het geheel versnipperd raakt en informatie verloren raakt. Daarnaast richt de visie zich op één vast aanspreekpunt voor het gezin dat langdurig betrokken is, de kracht van het informele netwerk en een systeemgerichte aanpak waarin aandacht is voor patronen in het gehele gezinssysteem. Met deze uitgangspunten willen we bereiken dat inwoners en gezinnen zich meer gehoord en gezien voelen, dat we een betere analyse maken van geweldspatronen en dat we het geweld sneller en effectiever stoppen.

1.3 De uitgangspunten van de visie zijn in lijn met landelijke ontwikkelingen.

De visie sluit aan bij landelijke ontwikkelingen zoals het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en de Hervormingsagenda Jeugd. Beide benadrukken dat het huidige systeem onvoldoende effect heeft en pleiten voor een betere samenwerking tussen domeinen, meer transparantie en eenvoud en een hogere kwaliteit van ondersteuning.

1.4 Een effectieve aanpak van GiA verlaagt de directe en indirecte, maatschappelijke kosten.

Naast individuele en maatschappelijke schade zijn de kosten van geweld in afhankelijkheidsrelaties enorm. In 2015 werd al ingeschat dat iedere geïnvesteerde euro in de bestrijding van kindermishandeling €19 oplevert.¹ Recent regionaal onderzoek laat zien dat de maatschappelijke kosten van huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio Noord- en Midden-Limburg jaarlijks €561 miljoen bedragen.² €16,9 miljoen daarvan komt direct voor rekening van de gemeenten van Noord- en Midden-Limburg. De indirecte kosten komen voort uit gevolgen op de lange termijn, zoals criminaliteit, psychologische- of verslavingszorg en uitkeringsafhankelijkheid. We verlagen dus de kosten fors wanneer we geweldspatronen succesvol en duurzaam doorbreken.

Risico's:

1.1 De positie van en samenwerking met Veilig Thuis staat onder druk.

Een goede samenwerking tussen gemeenten, Veilig Thuis en andere zorg-, veiligheids- en justitiepartners is een fundamentele voorwaarde voor het succesvol uitvoeren van het programmaplan Samen voor Veilig behorend bij de Regiovisie. Veilig Thuis vervult hierin, vanuit haar wettelijke taken en positie binnen de keten, een belangrijke rol.

Op 26 mei 2026 heeft uw college besloten een verbetertraject in gang te zetten naar aanleiding van de situatie bij Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg. Aanleiding hiervoor zijn onder meer de opgebouwde wachtlijsten, het toenemende ziekteverzuim en de onvoldoende onderbouwde subsidieaanvraag. Deze ontwikkelingen zetten niet alleen de organisatie onder druk, maar hebben ook gevolgen voor de samenwerking binnen de keten en daarmee voor de uitvoering van onderdelen van dit programmaplan.

De verbetering van de samenwerking tussen Veilig Thuis, lokale teams en andere partners vormt daarom een belangrijk aandachtspunt. De uitvoering van onderdelen van het programmaplan, zoals de ontwikkeling van integrale triage van meldingen van Veilig Thuis en de daarvoor benodigde randvoorwaarden worden meegenomen in de ambtelijke en bestuurlijke afstemming die momenteel met Veilig Thuis plaatsvindt. Daarmee wordt geborgd dat het verbetertraject en de uitvoering van het programmaplan zoveel mogelijk in samenhang worden vormgegeven.

Samenhang met andere beleidsdocumenten:

De regiovisie past in de Strategische Visie Maasgouw 2035 en in het coalitieakkoord 2026-2030 van de gemeente Maasgouw behorend bij het Programma Zorg en Gezondheid, speerpunt zorg, wonen en veiligheid.

¹ Berg-le Clercq, T., Dekker, M., & van der Kooi, C. (2015). *Aanpak van geweld tegen kinderen in Europa: De koers die we moeten varen*. Augeo Foundation & De Kinderombudsman.

² Van Bochove, A., Walden, J., & Bos, J. (2025, mei 1). *Maatschappelijke kosten GiA (met name huiselijk geweld en kindermishandeling) in Noord- en Midden-Limburg*. Memo in het kader van het Programmaplan GiA 2025–2030.

Participatie:

De gemeenteraden van de 14 gemeenten hebben meegedacht in de totstandkoming van de visie.

Communicatie:

De gemeenten in Noord- en Midden-Limburg worden geïnformeerd over de besluitvorming in de Raad.

Financiën

Het vaststellen van de regiovisie brengt geen financiële consequenties met zich mee.

De financiële consequenties voor de uitvoering van het programmaplan bedragen jaarlijks voor de gemeente Maasgouw maximaal €32.000,- voor de periode 2027-2031. Financieel is het voorstel budgetneutraal voor de gemeentelijke begroting, aangezien de jaarlijkse bijdrage van maximaal € 32.000,- voor de periode 2027-2031 wordt gedekt uit het regionaal saldo Beschermd Wonen / Maatschappelijke Opvang, Bemoeizorg en Preventie. Wel dient rekening te worden gehouden met mogelijke aanvullende financiële consequenties als gevolg van het lopende verbetertraject bij Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg. De omvang hiervan is op dit moment nog niet bekend en is derhalve niet verwerkt in voorliggend voorstel.

Planning en uitvoering:

De Regiovisie ligt in 2026 voor ter besluitvorming in alle gemeenteraden in Noord- en Midden-Limburg. Op basis van gelijkloeiende besluitvorming is het programmaplan, inclusief begroting, voorgelegd aan de veertien Colleges. Per 1-1-2027 wordt gestart met de uitvoering van het Programmaplan.

Bijlagen:

Bijlage 1: Regiovisie Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg

Bijlage 2: Programmaplan Samen voor Veilig Noord- en Midden-Limburg

Ondertekening:

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders,

De secretaris

C.

De burgemeester

D.